

Székely Hírek

(volt Székely Udvarhely)

A Székelység partoktól független
politikai ujsága

Erdélyi Múzeumok
Cluj-Kolozsvár

Előfizetési ára: egész évre 100 leu, félésre 50 leu, negyed-
évre 25 leu. Egyes szám 1 leu. A Regátban 1 leu 50 bani.
Hirdetések díjszabás szerint. — Nyilt-tér soronkint 3 leu.

Felelős szerkesztő:
Eberl András
Kiadja: A lapkiadó-társaság.

Szerkesztőség: Adóhivatal: Odorheiu (Székelyudvar-
hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31 sz.
Még jelen minden csütörtökön és vasárnap.

Az egészség

mindanyiunk legdrágább kincse. De az ember gyarló. Amíg egészséges, magával keveset törődik. A világ csábjai által, — melyek inyének kedveznek — tév-
utra vezeteti magát. Sok ártalmas dolgot csekélységnek vagy éppen ártalmatlannak tart. Így aztán könnyen oly körülmények közé jut, amelyek miatt betegséget kap — írja egyik tudós orvos.

Most különösen aktuálissá vált a kérdés, a mind szélesebb körben terjedő ragadós betegségek idején.

Vigyázzon tehát mindenki önmagára és övéire, mert sokkal könnyebb a bajt megelőzni, mint a már meglevőt elhárítani.

Elsőrendű szükséglet, hogy önmagunknak tudjunk parancsolni. Ne azt tegyünk, amit vágyaink, ösztöneink diktálnak, hanem azt, amit a józan ész és az egészség megkövetel.

A rendes, éjfél előtt 2—3 órával történő alvás, helyes táplálkozás, tisztaság azok, melyek az egészséget ragályos betegségek idején is föntartják.

Ha valaki a meghülést és csömört elkerüli, úgy a betegségek legtöbbjétől magát mentesíti.

Tanuljunk lemondani. Hiszen az egész életünk alig más, mint lemondás...

Ha valakinél a legcsekélyebb rosszul-lét is mutatkozik, azonnal orvoshoz siessen vagy jelentse a hatóságknál.

Nagy baj, hogy faluhelyen nincs orvos. Azonban ezt a hatóságoknak módjukban áll pótolni úgy, hogy járványos betegségek idején, a körorvosokat — a szükséghez mérten — gyakrabban látogatásokra utasítják.

Fődolog, hogy résen legyünk, mert a járványos betegségek mindenfelé grasszálnak...

Tarthatatlan állapotok.

— Keserű igazságok. —

Hogy a világegés úszkei a hamu alól is fénycsóvákat dobálnak még most is a nagy horizon minden tája felé s hogy idő kell e reflektorok kialvásához, azt minden gondolkodni tudó és akaró ember megértheti. S mivel igaz az, hogy minden tűz a pusztítás és pusztulás veszélyének kanócat hordja magában, mindenkinek közös kötelessége az okozatot létrehozó okot: a veszélyt előidéző elemeknek egyesült erővel leendő hatálytalansága; vagyis: faji, vallási, társadalmi, egyszóval, minden különbség nélkül arra törekedni, hogy a legyőzendő veszély fenyegetésétől mentesítve legyünk. Mert ha az egyesek jólétén épül fel a közjava, ez azt is jelenti, hogy csak az egymást átható és megértő erő az a cement, mely annak a hatalmas épületnek köveit összetartja, melyben egy állam polgárainak boldogsága honol.

Sajnos, nálunk erdélyi székelyeknél a faji mardosásnál nagyobb arányokat kezdett ölteni a saját fajunk elleni gyűlölet. Román, szász, zsidó polgártársainknak jó szerencsét, jó reggelt, nyugodalmat jó éjt kívánunk; barátságos kézfogásunkon villanyáramként átrezeg a lélek húrjaiból az egymásban embertársunkat feltaláló jóleső érzés, de ha falusfelünkkel, szomszédunkkal: a régi székely „testvérrel” találkozunk, szótlannal haladunk el egymás mellett s azon a lelki dróton nem a szeretet, hanem a vad gyűlölet halad végig.

Pedig már szikkadni kezdett az a nagy felület, mely az öreg föld négy-ötödét öntötte el az Oceanok rengéseitől kicsapott hullámok által; ki-alvó kezdett lenni az a lávafolyam, mely a világ vulkánainak kráterei-ből országrészeket borított el perzselő tüzével: az emberi energiának az egymást gyilkoló eszközök tökéletesítésére irányuló célkitűzése már kezdett kifáradni és megszégyenülni

az állatias vadság felismerésében s a jobb kéz nyújtása felképe lett annak a kibékülő megbocsátásnak, melyet ember ember ellen vétett.

Szóval, minden kezdett örvendően visszafejlődni abba a normális mederbe, amely a világháboru előtt az emberiség szabad fejlődésének melegágya volt. Csak mi székelyek nem tudunk a megértésnek ama piedesztáljára emelkedni, amelyre törekedni éppen nekünk székelyeknek volna legnagyobb szükségünk; csak mi nem látjuk be, hogy sorunk az a marék homok, mely a széthuzás miatt a szellő által is szétszóratik a világűrben s annak szemecskéit aztán többé semmi hatalom sem forrasztja össze oly szilárd tömeggé, melyből az összetartás által az a gránit darabka lehessen, mely évezredek viharával is szembezállhasson. Mintha mi lennénk az Isten ítéletének azon szomorú végzetére kárhóztatva, amelyet egy hatalmas földrengésnek képe mutat, amikor annak végső mozdulatára ezredéves alkotások hullanak halomra.

E nagy veszélyt az a megoldatlan problema okozza, melynek hivatása éppen az egymás megértése, az általános műveltség, a fajfenntartás kellene hogy legyen vagy más szóval: a népoktatás. Ugyanis: csak a vak nem látja, hogy egy év óta mekkora veszéllyel nehezedik faji létünk mérlegébe ez a megoldatlan kérdés s el kell szomorodnunk, ha a jövőre gondolunk.

Az iskola-kérdés olyan kezdett lenni, mint a láthatatlan baktériumokról szerzett studium: ők minden életnek, miként minden pusztulásnak elemei. Egy év óta két tábor küzd egymás ellen, természetesen a közös érdek megrontására. A két-féle iskola magával ragadja egész Erdély magyarságát s a kettő gyalazza, marja egymást.

A felekezeti iskola hivei — nem ismerve fel a vezetőknek saját ha-

talmukat biztosító tendenciózus törekvéseit — az állami iskolák s annak tanítói a magyarság hiénáinak minősítik (alkalmas létre a basáskodó hatalom kiélvezésére) s a faji ápolást iskoláik fenntartásával hirdetik elérhetőnek saját anyagi erejük gyengítésével a köz javából iskolákat építenek, tanszereket, tankönyveket vásárolnak oly községekben, hol az állami iskola a magyarság érdekében az ingyenes népoktatással éppen azt a célt szolgálja mint amit a felekezeti iskola akar.

Félre magyarázzák azon alaptörvényeket, amelyekben a békeszerződésben kikötött és elfogadott elvek alapján a magyarság jogai vannak biztosítva; renegátoknak gunyolják, kik ilyeneket hirdetnek.

A vezetők negligálják az államnak azt a törekvését, amelyet ez áldozatkészségével a magyar ajku állami iskolák igényeinek kielégítése körül követ; sokalják a tanítók fizetését, de hallgatolag a kepe s más egyéb dotáció szerény elfogadásával nem utasítják vissza az államtól a havi ezreket, melyeket a heti félórai „munkásság” jutalmául vélnék kiérdemletnek.

Most nagy magyaroknak, nagy munkaerőnek (bizony sokat is dolgoznak ellenünk) csaptak fel, holott eddig a hittantánítását is tehernek tartották s azt a legtöbb helyt a tanítóruházták (kegyes ajándék).

Egy-egy ujdonsült alak maga akarja megállapítani a hittanórak számát, azok beosztását s a kitartás helyiségét. (Mindig tisztelet, akik kivételeknek érzik magukat!)

Hirdetik, hogy az iskola által ők a fajfenntartó elemek, holott a despota hatalmat biztosító „E L N Ö K”-ségen kívül (ez pedig csak hátramozdításra jó), mindent a rongyokba burkolt, éhező tanítóik végeznek ingyen, mert ők csak nem lehetnek bolondok, hogy a sok forrásból zsebre rakott here-béreket megosszák a munkát végző érdemesekkel (nekik elég a vállvergetés, az „önzetlen munkás” kiérdemlése, mintha abból családot lehetne fentartani).

Mindenféle hazug híreszteléssel, a kor követelményeinek mindenben megfelelő állami iskolából elcsalják a növendékeket s üres diplomáik helyett egy-egy iskolának csufolt putrit népesítenek be a kis ártatlanok egészséges fejlődésének áldozatául.

Nem bánják, ha a tanköteles gyermek nem jár is iskolába, csak a felekezeti legyen beírva, hogy a beiratkozás eredményével hivalkodhassanak a magyarság magatartása felől.

Vajjon egészséges állapotok-e mind ezek? Vajjon úgy az államnak, mint a magyarságnak hasznára fog-e válni e visszas helyzet? Bár a jelen állapotokért azok a felelősek, akik azokat most egy éve előidézték, mégis, mivel az államnak kötelessége az állami népoktatás által saját jövődő polgárai szellemi életének biztosítása, mert csak tanult, értelmes polgárok válhatnak úgy az államnak, mint a társadalomnak hasznára: vegye kezébe ő a megoldást s a halogatással ne okozzon úgy magának, mint a magyarságnak helyre nem hozható kárt, mert a halogatás csak addig nem baj, amíg nem késő.

(Czófalva.)

Bodali Pál.

Az új adók.

10. D) cédula. Az ipari és kereskedelmi vállalatok jövedelmi adója.

1921. április 1-től kezdve az ipari és kereskedelmi vállalatok 12 százalék, a gyárak, bánya- és szállítási vállalatok 10 százalék, akik bankműveletekkel foglalkoznak 14 százalék adó alá esnek azon tiszta jövedelem után, amelyet az adóztatást megelőző évben elértek.

A tiszta jövedelmet úgy állapítják meg, hogy a nyers jövedelemből levonják a jövedelem eléréséhez és

megőrzéséhez szükséges kiadásokat és pedig: az ingatlan bérösszegét, a vállalat által kölcsönvett tőkék kamatait, az összes alkalmazottak készpénz fizetését és természetben kapott járandóságait, ha azok a fizetés 50 százalékát nem haladják meg, a nyersanyagok költségeit, különböző szükséges kiadásokat, a berendezések bérét, tartalékalapok tiszta jövedelmét 5 százalékig, a vállalatok, tisztviselők nyugdíjára vagy társadalmi segélypénztárakba történt befizetéseket.

A falusi népbankok, szövetkezetek stb. fönti levonások után fennmaradó részének fele után fognak csak megadóztatni.

Az adó kiszámításánál a tiszta jövedelem 6000 leuig terjedő része felének számítatik, ha az ipari és kereskedelmi vállalatokból származó tiszta jövedelem nem haladja meg a 12.000 leut.

Főnt említett vállalatok kötelesek minden évben a megelőző évi tiszta jövedelmüket bejelenteni.

A kincstár képviselője követelheti az adózótól a felvilágosításokat és bizonyítékokat, amelyeket szükségesnek tart és azokat megtagadni tőle nem szabad.

Olyan vállalatoknál és kézműveseknél, akik könyvet vezetni nem tartoznak, az előbbi számunkban a C) cédulánál körülírt együtthatók segítségével lesz a tiszta jövedelem kiszámítva. Ezt egy külön szakértő bizottság fogja megállapítani.

Kereskedők és iparosok egész Románia területén, ha 3000 leut meghaladó összfogalmat érnek el, kötelesek a kereskedelmi törvényben körülírt üzleti könyveket vezetni.

Speciális esetekre és vitás kérdésekre vonatkozólag lapunk szerkesztője bárkinek szolgál teljesen díjtalanul felvilágosításokkal.

(Következő számunkban az E) cédulát közöljük.)

HIREK.

— **Mária királyné** — mint Bukarestből írják — Amerikába utazik, hogy Románia és az Egyesült Államok között gazdasági közeledést hozzon létre.

— **Népkönyvtárak Marostordában.** Marosvásárhelyi tudósítónk írja, hogy ott folyó évi december 4-ére nagyszabású kulturünapra folynak az előkészületek. Ekkor avatják fel a marostordai népkönyvtárakat nagy ünnepélyességgel, melyen Ferdinánd király Ő Felsége vagy Károly trónörökös is részt vesz.

— **Eljegyzés.** *Kahassy István* kántor-tanító eljegyezte *Menasági Jolánkát*, a volt marosludasi jegyző leányát Székelykocsárdon.

— **Ipartestület itt és ott.** Székelyudvarhelyt és Sepsiszentgyörgyön is megalakult az Ipartestület, de sem itt, sem ott nem működik. Miért? Azért, mert az alapszabályokat a rossz lefordítások miatt, még ezidőig jóváhagyatni nem sikerült — írják nekünk Sepsiszentgyörgyről. Nagy érdekek fűződnek az Ipartestületek helyes vezetéséhez. Ezekből indulhat ki az ország kisiparosságának talpraállítására, versenyképessé tétele és ezzel az állam nehezen gördülő gépezetének a bajokból való kiemelése. A különböző szakmák beszerző, termelő, értékesítő és fogyasztó szövetkezeteinek az Ipartestületek kebeléből kellene kiindulniuk, Hasson oda tehát mindenki, akinek módjában áll, hogy az Ipartestületek életre keljenek és munkába álljanak. Amíg ez hiányzik, addig a szétszórta tengődő iparosság önmagát emésztí.

— **Házasság.** *Wittwer Márton*, az oklándi járás szinpatikus állatorvosa, házasságot kötött *Wachter I. Olgával* Fogarason.

— **Csíkóarmegye közigazgatási bizottságának szabályrendelete** már a közeli időben elkészül s így az ujonnan szervezett bizottság hamarosan megkezdí működését.

— **A parlament üléseit** — hír szerint — november 28-án fogják megnyitani Bukarestben.

— **A földmívelésügyi miniszter Csikszeredában.** Még e hó folyamán Csikszeredába érkezik a földmívelésügyi miniszter, hogy az agrárreform körébe tartozó némely fontos ügyet a helyszínén ismerjen meg.

— **Károly excsászár feleségével** Madeirába megérkezett.

— **Az állami elemi iskola** Székelyudvarhelyt a „Mária Valéria” óvoda épületből, melyet most város házának alakítanak át, már teljesen beköltözködött a volt reáliskola épületébe.

— **A koronázási munkálatok** nem sokára teljesen befejezést nyernek Gyulafehérvárt.

— **Katalin-bál.** A csikszeredai református egyház régi szép szokásához híven, az idén is nov. 25-én Katalin-bált rendez, amelyre minden kilátás meg van, hogy szépen fog sikerülni. A jövedelem jótékony célra fordítatik.

— **Az ország polgármesterei** a jövő hó folyamán kongresszust tartanak Craiovában. A községi közigazgatás és gazdálkodás kérdéseit fogják megvitatni.

— **Megható volt** ez előtt négy hónappal Székelyudvarhelyt, a vasuti állomásnál öv. *Mihalovits Béláné* szül. *Waidemheini báró Korb Aranka* búcsuzkodása tanítványaitól, a kik sok szép virággal halmozták el. Mintha érezték volna, hogy többé viszont nem láthatják. Ez történt folyó évi július 7-én. Ekkor költözködött szülőihez Kolozsvárra, hol 1921. nov. 14-én éjjel 11 órakor nemeslelke jobb hazába költözött.

A szabadság.

A „Székely Hírek”-nek írta: **Molnár A.**

Óriási sziklamedrében zuhogó Izonzó partján, az olasz határ hóval fedett bérceivel szemben volt felállítva kis tüzerűteg. Az állandó egy helyhez kötött harcok jellegének megfelelően jól besáncolva. Köröskörül jellegzetes kis kunyhók, konzervás ládák deszkáival kibérelve, képes heti lapokkal teleragasztva. Olyan szép romantikus hely volt, hogy a halált osztó ércszörnyetek helyébe inkább illet volna egy kis nyaraló faragványos diszeivel szellős terraszaival.

A tűz körül üldögéltek és gondolatuk messze szállt. Csend volt már napok óta. Ugy látszik készülődnek oda át valamire, mert a harctér néma csendje nem jó előjel. Pipafüst szállt magasra és vegyülve az őrtűz komor fekete füstgomolyagjával mintha a hadak istenét tömjénezné. A tüzmester megszólal: „Még nem jönnek, pedig már ideje volna!” A postát várták. A posta megérkezését, mely hozza a szerető szívek sok ákom-bákomját, szegény harcosok egyedüli boldogságát. Pál Mózés fázósan huzza össze köppenye gallérját. Már napok óta valami kimondhatatlan rossz érzés kínozza. A bajt sejtő lélek olyan különleges meg-

nyilvánulása, mely csak sejteti a baj közeledtét. Az asszonyára gondolt. Az ő törékeny kis feleségére, kivel alig élt négy hónapig együtt. Aztán jött a mozgósítás! A kis házára, melyet ő épített leleményes székely eszének páratlan ügyességével. Vajjon meglátja-e valaha?

Megjött a posta. Az utat felszántották az olasz gránátok, nehezen lehetett feljutni. Pál Mózés is megkapta a krajcáros levélpapírra írott levelét. Szinte gyermekes félelemmel vette át. Megismerte a felesége írását. A falubeli komája rászólt: „No nem megmondiam, hogy meggyü!” Mán egy hónapja nem irt az asszony!

A komával leguggoltak a tűz mellé. Nő lám csak, mit is írhatott? Minél messzebb jutottak a kuszált sorok olvasásánál, annál jobban felderült a képük. Beszámol az asszony, hogy beteg volt, mert megszületteit a gyermek, de már jobban van és kéri az urát, hogy kérjen szabadságot és nézze meg a fiát. Mert hát fiu az Isten adta. Hát mégis csak nem csalt a sejtélem. Dicsértessék az urnak szent neve. Jobban össze bujtak és elbeszélgettek. A koma megkérdi:

— Mikor szándékozol haza mönni?

A boldog apa felujong:

— Mönnék én mingyárt es, csak egy kis szabadságot adnának, de a szenttamási bucsukor vótam otthon és félök, nem erőst sietnek még adni.

Leheveredtek és elhallgattak. Gondolatukat szabad szárnyra engedték. Valahonnan egy távolabbi ütegtől tárogató hangok szűrődtek hozzájuk. Valaki ott is az otthon maradt szeretetteit siratja. Erős melléből Pál Mózésnek feltört egy mély sohajtás és elfogta valami édes vágyakozás, mely vonzó és gyötrő egyaránt.

A sötét éjszakában égtek a tábor-tüzek és álmodtak nagy, komor emberek kicsiny falukról, mosolygós szemü kis gyermekekről.

Másnap kihallgatásra jelentkezett Pál Mózés. Az összeráncolt homloku örnagyot meglágyította a lángoló szeretettől izzó, egyszerű szavakkal előadott kérelem. Első szülött fiát látni akaró apának kérelmét, indokoltnak találta és szabadságot adott. Csak még a szabadságos levél, aztán mehet, repülhet hazafelé. Ebéd után sorra kérdezte a pajtásokat, hogy nincs-e valami elintézni valójuk és nótázott, fütyörészett, mint egy gondtalan kis gyerek, ki a Jézuskát várja. Holnap reggel már utnak is indulhat. Még egy éjszaka itt, a halál bitoralmában, aztán viszi majd a rohanó voskocsi messze, be a bérces Erdélybe az ő kis asszonyának ölelő karjába. Örült és az egy percig sem jutott eszébe, hogy a sors utjai kifürkészhetetlenek...

Az üteg-parancsnokság irodájában zugott a telefon. Fontos parancs érkezett. Ma este nagy támadás lesz. Ha a raketták fellobbanó zöld fényét meglátják, kezdjenek gyorstüzeléshez és azt addig meg ne szüntessék, míg ellenkező parancsot nem kapnak.

A fiatal, szinte gyereknek mondható tüzerhadnagy nyugodtan osztogatta parancsait az előkészületekre.

Pál Mózés megnézte a felesége fényképét. Becéző szeretettel, örült rajongással nézte sokáig és eszébe jutott, hogy lám csak mégis igazak lehetnek a bajt rejtő sejtélmiei.

Vajjon mi lesz holnap. Megkapja-e a szabadságlevelét?

A kísérteties zöld fény fellobbant a sötét éjben. Pont éjfél volt. A kis hadnagy a sipjába fujt. Az első lövés eldördült. Aztán a második, harmadik... Tombolt a harc irtózatosan. Mintha millió furia rázná a poklok fenekén mázsás láncait. Egy gyújtó gránát az üteg közepébe talált. Égtek, ropogtak a kis kunyhók.

... Reggelre halva találták meg az ágyu mellett Pál Mózest. A sors szeszélye egy hosszú, nagyon hosszú szabadságot adott neki.

Egy kis székely faluban a galambducos kapu előtt, fiatal anya elsőszülött fiával a karján, hiába várta az új, magzatjának édes apját...

Hűlt tetemét visszazárlították Székelyudvarhelyre és tegnap általános részvét mellett helyezték korán elhunyt férje, a kiváló tanár és író poraihoz. Ott pihennek immár a vadrózsalugas tövében ők, akik egymást annyira szerették. Pihenésük legyen csendes, emléküik áldott!

— **Csiki téli.** Vastag hóréteg borítja a földet, éjjel keményre fagy a nappali olvadás, az enyhe szél, a nap melege s a hóval vegyes eső lucskos sárossá teszi az utakat. A sűrű köd s a páratelt levegő csak növeli a már 2 hónap óta uralkodó vörheny-járványt, amelyhez hasonló hosszú életű járványos betegségekre, még alig volt példa Csikban.

— **Az esküt nem tett,** de szolgálatban levő tisztviselők azonnal kötelesek esküt tenni, mert másképp elbocsátják.

— **Felekezeti iskoláknak nincs államsegély.** Az erdélyi ref. püspök a közoktatásügyi államtitkársághoz bejelentette az 1918-ban létesített összes ref. felekezeti iskolákat és kérte, hogy azok elismertessenek. Az államtitkárság 10,664—921. sz. alatt az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 98. §-ára való hivatkozással, a felekezeti iskolákat teljesen a saját költségükön való főtartásra utasította; kijelentvén, hogy a felekezeti iskolák államsegélyhez igényt nem tarthatnak.

— **A jövő évi gabonatermést** a minisztertanács mindennemű rekvirálás, kontingentálás vagy maxímálás alól mentesítette.

— **Felfüggesztett tanító.** A közoktatásügyi miniszter 27,543—921. sz. rendeletével, **Udvard** Róbert székely-lengyelfalvai róm. kath. elemi iskolai tanítót állásától felfüggesztette és államellenes viselkedése miatt, az eljárás megindítását elrendelte. Az önmagáról megfedkezett tanító nyilvános helyen, az állam és a román nemzet ellen, sértő kifejezéseket használt. Sajnáljuk a szegény embert, a ki mások téveszméi és türelmetlenségeinek esett áldozatául. Vajha e szomorú példa észhez térítené a gyűlölködést alattomosan szító főbűnösöket is!

— **Rekquirálási bonok.** Mindazok, akiktől a román iperium átvételéig a magyar hadsereg részére rekviráltak és azokról fizetés helyett csak bont vagy más igazolványt adtak, folyó évi december 1-ig Udvarhelyvármegye alispáni hivatalához bejelentésüket adják be. E bejelentésekhez csatolandók a kapott bonok vagy igazolványok; tekintet nélkül arra, hogy katonai vagy polgári egyének rekviráltak-e?

— **A vidéki tisztviselők** — mint már megirtuk — lakbért nem kapnak és drágasági segélyük is 100 leuval kevesebb, mint a városiaké. Mint értesülünk — a ki lozsmegyei és más megyék vidéki tisztviselői, a kormányhoz memorandummal fordultak, hogy ezt a súlyosan sérelmes méltánytalanságot helyre igazítsák.

— **A lebélyegzett hadikölcsönkötvények** likvidálásánál való segédkezésre — mint bukaresti tudósítónk írja — minden pénzügy-

igazgatóságtól tisztviselőket fognak berendelni. Egyelőre névre szóló és kamatozó román állampapírokat bocsátanak ki s azokkal fogják helyettesíteni a hadi kölcsön kötvényeket. Arról is szó van, hogy az elmaradt kamatokat 1:2 arányban fogják kifizetni.

— **Ragályos betegségek** lépnek fel szórványosan Udvarhelyvármegye területén és Székelyudvarhely város környékén. Miután a város lakosságának egészsége van veszélyben, az orvosi hivatal előterjesztésére a rendőrprefektúra elrendelte, hogy minden közforgalomra szolgáló helyiséget (hivatalok, iskolák, templomok, kereskedések, korcsmák, vendéglők, kávéházak, bankok, műhelyek, várótermek stb.) a rendőrségnél 30 leu ellenében átvehető szerrel fertőtleníteni kell. E rendelet 24 óra alatt végrehajtandó, mert az ellenőrző bizottság vizsgálatot tart. A mulasztókat szigorúan megbüntetik.

— **Az adóbeszedési kerületekben** működő bizottságok utrendje Csikvármegyében: Csikszeredán nov. 7-től dec. 21-ig, Gyergyószentmiklóson nov. 5-től jan. 5-ig, Tölgyesi kerületben nov. 8-tól dec. 31-ig, Ditrói kerületben nov. 7-től jan. 16-ig, Szépvízi kerületben nov. 8-tól jan. 17-ig, Csiksomlyó kerületben nov. 8-tól jan. 23-ig, Szentmártoni kerületben nov. 8-tól jan. 19-ig.

— **A tanítók fizetése.** Már említettük a tanítók fizetés rendezését. Most a közoktatásügyi miniszterium 3050—921. sz. rendelete is megérkezett a tanfelügyelőségekhez. E szerint az 1920—21. évi költségvetés alapján, a tanügyi személyzet fizetéseit a következőleg állapították meg: a tanfelügyelők és tanárok alapfizetése 1600 leu, segédtanfelügyelőké 1000 leu, városi tanítóké 12 évig 800 leu, azon túl 1000 leu; falusi tanítóké kezdő fizetése 600 leu, 3 év után 700 leu, 6 év után 800 leu. Az óvónők fizetése a tanítókéval egyenlő. Ehhez járul 5 évenként a korpótlék, mely a legutóljára élvezett alapfizetésnek 25 százaléka, 10 év után 50, 15 év után 75 és 20 év után 100 százaléka.

— **Az adózók érdekében.** *Németh* Albert miniszteri tanácsos, székelyudvarhelyi pénzügyigazgató humánus gondolkodását igazolja, hogy a becselő bizottságok mellé tisztviselőt osztott be, a ki a felek ívét a helyszínen kitölti, esetleg szakemberi felvilágosításokkal szolgál.

— **Szarkák a közjapokban.** Csiksomlyóról írják a „Székely Hírek”-nek a következő, az egyes közbirtokosságok boszorkány konyhájára bevilágító sorokat: A somuleni (csiksomlyói) közbirtokosság eladta egy nagyobb kaszállójának fűtermését. A területből *Orbán* János nyug. csendőr, járásörmester, nagybirtokos, mint birtokossági jegyző, ugyszintén *Kovács* István birtokossági pénztárnok is fönttartott magának egy darabot. Felbátorodva a jelenlegi bizonytalan, jobban mondva ismeretlen helyzetben s az általuk kétértelműen felvett jegyzőkönyvön, az el nem adott legelőterületről, mintegy 5000 leu értékű szénát készítettek.

A lakosság ezt észrevette. A birtokossági gazda jelentést tett az elnöknek, aki gyűlésekkel addig huztahalasztotta a dolgot, míg az illetők a nagy értékű szénát elszállították. A birtokosság pedig a kárral maradt, de a hűtlen jegyzőt és pénztárnokot tisztükből elcsapta. Az elnök sem érezte már jól magát bizalmi állásában és mielőtt elcsapták volna, nirtelen lemondott. Azonban az egész esetet elhallgatták és jegyzőkönyvre sem vették. Azután az új elnökválasztásra a gyűlést szabályszerűen összehívták, a birtokosok be is gyűltek, de a lemondott elnök azt nem tartotta meg. Ugy látszik — fél az utó következményeitől. (aJ)

— **Székely Árpád** tánctanár diáktanfolyamának a dec. hóra tervezett Próbabálját az adventi ünnepek miatt e hó 23-án, a Bukarest-szálló nagytermében tartja meg.

— **Ismét panaszokat** vettünk, hogy a most működő becselő bizottságok aránytalanul magas értékeket állapítanak meg a házak, földek bérleti és becsértékét illetőleg. Ujlag kérjük a bizottságokat, hogy méltányosabbak legyenek, mert az államnak sem lehet érdeke az adózók megélhetésének teljes lehetetlenné tétele.

— **Cimbitorlás.** A belügyminiszterium kolozsvári államtitkársága 11601—921. sz. rendeletével megtiltja mindazoknak, akik a román államra hűségesküt nem tettek, hogy a volt magyar állam által külföldre tiszteletbeli címeket, mint pl. vármegyei főügyész stb. használhassanak. E rendelet szerint csak azoknak van joguk ilyen s hasonló címeket használni, akiknek ezt a román állam megengedte. Senki sem viselhet semmiféle tiszteletbeli címeket, azon az alapon, hogy azt a magyar vagy más államtól kapta. Akik ezen rendeletet nem tartják be, cimbitorlóknak fognak kimondani s az 1879. évi törvény 45. §-a szerint büntetnek az akkori összegnek leuban való tizszeresével.

— **Adóballomási loeket** díjtalanul naponta d. u. 4—6 óra közt ahhoz értő szakember kitölti a „Székely Hírek” szerkesztőségében.

— **Országos kirakó vásárok** november 21-én Erzsébetváros, Csáki-gorbó, Szászhalom, 22-én Magyar-nagyzsombor, 23-án Besztercze, 25-én Gyalakuta, Gyergyóditró, Kutyalva, Szászkéz, 28-án Kászonalitz, Nagykászón, Bethlen. 29-én Szentegyházsfalu, 30-án Medgyes, Szék.

— **Halott az útszélén.** Székelyszentkirály községben, a Lukács-féle kert szomszédságában, az útszélén halva találták *Bartók* Ferenc öreg székely gazdát. A csendőrség jelentése alapján e hó 18-án a helyszínre kiszállt Dr Szabó vizsgálóbíró, Dr Voszka ügyész, Dr Comsa és Dr Böhm főorvosok személyében a vizsgálóbizottság. A halott fején két ütés nyomát találták. Az ügyesség ismeretlen tettes ellen, szándékos emberölés miatt, a legszélesebb körű nyomozást elrendelte és annak folytatásával a csendőrséget bizta meg.

— **A „Napkelet”** legújabb száma Szende Pál volt magyar miniszter vezető cikkével jelent meg, melyben az európai nevű politikus körképet ad a világpolitika mai állásáról. Dr Hollós József, a tudóvsz elleni küzdelem sok vitát felidézett előharcosa, egy világváros tudóvsz-mentesítésének terveit ismerteti. Dr Hollós jelenleg Abrudbánya környékén kísérletezik állami megbízás folytán a tudóvsz tömeggyógyításával. A szépirodalmi részben Nagy Dániel és Kohácsi Jenő novellákkal, Déri Tibor és Vozári Dezső nagyértékű versekkel szerepelnek. Kiemeljük még az érdekes és számos aktuálitást felölelő közlemény közül Paál Árpád cikkét a Magyar Szövetség újjászervezéséről és Borbély István megemlékezését a haldokló Kiss Józsefről.

— **Szinészet.** Fehér Imre szin-társulata egészen jól találja magát Székelykeresztúron, hol december 1-ig maradnak. Tegnap este nagyszabású kabarét rendeztek. A következő állomásuk Torda város lesz, ahol a téli szezont tölteni fogják. — Gáspár Jenő szin-társulata Désre készülődik ahol Hajdu Jenő titkár valóságos titáni küzdelmet vív a lakásügy elintézésében. Hatósági bizonyítványt is felvonultat és nyílt kérelmet hirdet, csak hogy a társulatot valamilyen elszállásolhassa.

— **A székelyudvarhelyi aranyifjuság** legkövetlenebb szórakozó helyei a **Székely Árpád okl. tánc-tanár összegyakorló koszorui.** Az esti colonnenak minden szombat este 8—12 óráig a „Bukarest” szálló nagytermében. A diácolonnenak minden vasárnap délután fél 4-től fél 8-ig a főgimn. internátusának nagytermében.

Szerkesztői üzenetek.

R. F. Sepsiszentgyörgy. Alapszabályukat küldjük be hozzánk. Mi lefordítatjuk. Szíves üdvözlét!

B. P. Czófalva. Lapunk terjedelmére való tekintettel kérjük a mostaninak lehetőleg fele nagyságu közlemények küldésére. Így a besorolást gyorsabban eszközölhetjük. Sajnáljuk a páciens, de az egészsége, sőt az élete megmentése érdekében, az operáció szükséges. Ez a félrevezetett közvélemény felvilágosítása. Lassan és nehezen megy, mert a vakond módra dolgozó elemeken át kell törjön, de az igazságnak győznie kell. Reméljük a legjobbat!

Csikszereda. Vigasztalódtunk. Csak rólunk ne feledkezzék el. Nekünk minden héten kétszer kell közönségünk legmesszebb terjedhető várakozásait is kielégíteni. Ezt pedig csak ügybuzgó munkatársaink segítségével tehetjük.

Középkorú, becsületes, megbízható nő keresek **szakácsnő**-nek. Jó bánás módot biztosítok. Több évi hűséges szolgálat után, pénztalomban részesítem. **Schoffán Jenőné** Segesvár, Brunenplatz 1 sz.

Reichenbergi kiállításon

személyesen vásárolt nagymennyiségű

kitűnő minőségű angol és cseh szöveteim

megérkeztek, amelyek megtekintésére a tisztelt vásárló közönség figyelmét felhívom.

Löbl R.

Odorheiu, Bul. Reg. Ferd. 25.
(Kossuth-u)

Női ruhák,

pongyolák, bluzok, női-, férfi-, gyermek fehérneműk, menyasszonyi ke-lengyék

téli kabátok és kosztümök

legkényesebb estélyi és utcai ruhák olcsón, pontosan, a legújabb divat szerint készülnek; átalakításokat lelkiismeretesen végez:

Dolbig Keresztélyné
Sz.-udvarhely, Str. Horea.
(Kornis utca 14. szám alatt emelet)

Hirdetmény.

Kányád község tulajdonát képező korcsma melléképületeivel együtt, utóajánlat folytán újból haszonbérbe adatik 1921 évi december hó 4-én d. u. 1 órakor Kányád község házánál és pedig 1922. évi január 1-től három egymásután következő évre. Kikiáltási ár 4015 leu és ennek 10 százaléka bánatpénz. Árverési feltételek a peteki körjegyzői irodában megtekinthetők. További utóajánlat nem fogadtatik el.

Kányád, 1921 évi november hó 18.
1—3 Máthé Elek
k. főbíró.

Regatul Romania.

Dela Executor judecătoresc Odorhei
Săcuiesc.

257—921.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. 60. t. c. 102. §-a értelmében közzé teszi, hogy az odorhei kir. törvényszék 666—921. sz. végzése folytán Schul Józsefnek 3447 L. 50 báni s jár. iránti ügyben a lefoglalt és 525 leura becsült ingóságok u. m. Butorok, ágyneműk és égetetlen-téglá nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az odorhei kir.-bíróság G. 2847-921. sz. végzése folytán 2947 leu hátr. tőkekövetelés s

jár. erejéig való megtartására Sz.-derzs községben 348 sz. a. 1921. november 26 napjának d. u. 1 órája határidőül kitűzetik, s ahoz venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a fenti ingóságok készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőknek szükség esetén a becsáron alól is elfognak adadni.

Odorhei, la 9 novembrie 1921.
Ludovicus Nagy,
Executor judecătoresc.

Eladó butorok Bethlen-
utca 59.
emeleten.

A jó boltban minden jó van!
A cégre figyeljen, hogy el ne tévedjen.

Csak „Mellissát” kérjen,
Másra ne is nézzen!
Ily cukorka nincsen,
A többi üzletben.

Szükségletét vegye
Bodrogi és Hirsch
vegyesüzletébe.

Odorheiu-Săcuiesc (Székelyudvarhely), Str. Bulev. Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31. szám alatt.

Schuller János kalapos

Odorheiu-Săcuiesc
(Székelyudvarhely)

Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-u) 29.

Elvállalja mindenféle

női és férfi
kalapok legdi-

vatosabb átalakítását.
Szolid árak, pontos kiszolgálás

Kereskedők, Szövetkezetek, Fatalepek és Fogyasztók figyelmébe

ajánljuk, hogy nagybani üzletünket Odorhei (Székelyudvarhely) Bulev. Reg. Ferd. (Kossuth-utca) 56. sz. alatt megnyitottuk, ahol

pas, fűszer- és gyarmatárunk,

kitűnő O romániai „Drăgășani” fajborok, a miniszterium által hitelesített mérlegek, 3, 5, 10, 15 és 20 kg.-ig. Továbbá gyermek- és férficipők a legolcsóbb napi árakon kaphatók.

Tisztelettel: BANCA CETATEA.

Őszi, téli ruhákat,
selymet, bársonyt,
csipkét, szöveteket,
fonalat, háziszóttos posztót
minden színben művésziesen

fest, tisztít **SCHMITZ**

Odorheiu (Székelyudvarhely) Malem-utca 21.

Gyászruhák 24 óra alatt. Férfi ruha tisztítása 35 és festése 100—120. — Vidéki munkákat a legpontosabban eszközöl.

BANCA CETATEA ODORHEI

Főintézet BRASSÓ, BUKAREST.

Elfogad átutalásokat bárhova. Folyósít olcsó kölcsönöket, elfogad betéteket magas kamatláb mellett, finanszíroz kereskedelmi és ipari vállalatokat. Külföldi pénzeket bevált Vidéki megbízható ügynököket jutalék mellett alkalmaz. Értekezhetni lehet a bankhelyiségben.

Háboru előtti

minőségű fekete és sárga

Börzsirt

szállítunk 20-as csomagolásban

Bürger, Albert,
vegyészeti gyára

Targu Mures-Marosvásárhely.

Az Est Hirlapiroda Marosvásárhely.

A sósfürdő e hó 9-étől, szerdától kezdve hetenként csak négy nap azaz szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden lesz nyitva: állandóan központi fűtés. A fürdő **VENDÉGLŐBEN** hideg és meleg ételek, édes must és jó ó-bor olcsó árban kapható.

Tisztelettel:

Fernengel Gyula.

Jön a tél!

Legfinomabb

rum és likör-esszenciák

minden háztartásban nélkülözhetetlenek. Különösen ajánljuk páratlanul finom és zamatos **rum esszenciáka!**

Bürger Albert, vegyészeti gyára.

Targu Mures-Marosvásárhely
Az Est Hirlapiroda Marosvásárhely.

Figyelem!

A legszebb és legújabb modern ebédlők, hálóok bármilyen inter-zia berakásokkal és egyéb berendezéseket készítnék. Zongora és más hangszerek javítását elvállaljuk. Zongorákat hangolunk. A m. t. közönséget biztosítjuk pontos és leggyorsabb kiszolgálásról. Árunk a legjutányosabban vannak megállapítva. Vidéki megrendeléseket gyorsan szállítunk.

Gábos és Székely

műbutor- és épületasztalosok

Odorheiu (Székelyudvarhely) Str. Prințul Mircea (Petőfi-u) 1. sz. (Korona-vendéglő udvarában.)

Figyelem!